

Op 31 maart verscheen in het Historisch Nieuwsblad een artikel over de Koninklijke Marechaussee (KMar), geschreven door de heer G. Rommelse, medewerker van het Nederlands Instituut Militaire Historie. In dit artikel wordt van uit historisch perspectief uitvoerig stilgestaan bij de positie van de KMar in het Nederlandse politiebestedel vanaf het moment van oprichting tot heden.

Ik heb met genoeg kennis genomen van het artikel, maar voel toch behoefte om bij een paar passages een kanttekening te plaatsen.

Op pagina 52 wordt in de tweede volle alinea aangegeven dat door een misverstand een Marechaussepeloton werd ingezet dat niet op deze taak was voorbereid. Bedoeld wordt de ontruiming van de Bloemerstraat. Er was toen inderdaad sprake van een misverstand. Twee pelotons (één van de politie en één van de KMar) kregen op hetzelfde moment opdracht de Bloemerstraat te ontruimen, de demonstranten waren echter tussen deze pelotons ingesloten en konden geen kant op. Voor de politiefunctionarissen leek dit in eerste instantie op het niet willen opvolgen van het door hen gegeven bevel, op het bewust plegen van verzet. Pas na enige tijd werd de onmogelijke positie van de demonstranten door het peloton van de KMar onderkend. Het peloton van de KMar had overigens al de hele nacht dienst gedaan en was wel degelijk voor deze taak toegerust.

Op pagina 53 wordt in de middelste kolom de essentie van het gendarmerieconcept weergegeven. Daarbij hoort ook het bereden zijn, dit komt pas later in de tekst naar voren. In de 19^e eeuw was door het ontbreken van publieke vervoersmiddelen het bereden zijn zeer van belang. Daardoor kon men snel over een relatief grote afstand worden ingezet.

Op dezelfde pagina wordt in de rechter kolom aangegeven waarom naar het oordeel van de schrijver het takenpakket van de KMar na de Tweede Wereldoorlog ingrijpend werd gewijzigd. Deze alinea doet absoluut geen recht aan de destijds ook binnen de KMar gevoerde discussie. Deze alinea doet ook absoluut geen recht aan die leden van het Wapen die zich in de oorlog hebben verzet tegen de bezetter. De schrijver gaat geheel voorbij aan de uitbreiding die de toen Marechaussee geheten organisatie in de oorlogsjaren heeft ondergaan. Een dergelijke gevoelige materie en periode kan niet worden samengevat in één alinea. De redactie van Marechaussee Contact (het tijdschrift dat door Commandant KMar en de Stichting Marechaussee Contact wordt uitgegeven) heeft de laatste twee jaar regelmatig een artikel aan die periode gewijd en daarvan ook op de website van onze stichting ([HYPERLINK "http://www.marechauseecontact.nl"](http://www.marechauseecontact.nl)) gewag gemaakt. De gehele Nederlandse politie, waar onder de Marechaussee, werd in de bezettingsjaren voor een enorm dilemma geplaatst. Velen kozen voor het onder die moeilijke omstandigheden zo goed mogelijk vervullen van de taken, sommigen kozen bewust de zijde van de bezetter, anderen wisten hun uniform te benutten om verzet te plegen. Voor die laatste opstelling was zeer veel moed nodig! De schrijver doet het voorkomen alsof de gehele Marechaussee (als enige politie-instantie) fout is geweest, dat vindt de redactie een absoluut onjuiste voorstelling van zaken. In feite ging na de oorlog de vooroorlogse discussie over de positie van de KMar binnen het Nederlandse politiebestedel weer gewoon door en konden sommigen daarbij dankbaar misbruik of gebruik maken van de fouten die door leden van de Marechaussee zijn gemaakt.

Tenslotte wil ik nog opmerken dat de KMar vanaf het moment van oprichting in 1814 deel heeft uitgemaakt van het Nederlandse politiebestedel. De discussie spitste zich veelal toe op de vraag of de KMar als gendarmerieorganisatie ook de status van politie kon worden gegeven. De leiding van de KMar streefde er vele jaren naar om de taken van het Wapen in het politiebestedel in een formele wet (zijnde de Politiewet) te laten verankeren. Dit streven werd uiteindelijk in 1988 gehonoreerd.

Jack Vlaming
Brigade-generaal der Koninklijke Marechaussee b.d.
Voorzitter Stichting Marechaussee Contact.